

Grundläggande granskning 2025 Ostkustbanan 2015 AB

Revisionsrapport

Sammanfattning

På uppdrag av lekmanarevisorerna i Ostkustbanan 2015 AB har revisionskontoret i Region Västernorrland gjort en grundläggande granskning av bolaget år 2025. Syftet har varit att, utifrån en grundläggande insats, bedöma om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att verksamheten har skötts på ett i allt väsentligt ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Styrelsen har dock inte på ett tydligt sätt utvärderat sitt strategiska mål för 2025.

Vi har utifrån årsredovisningen noterat att flera åtgärder som planerats i verksamhetsplanen har genomförts. Årsredovisningen är dock inte strukturerad så att avstämning mot verksamhetsplanens åtgärdsplanering med enkelhet kan göras.

Uppföljning av budgeten har skett löpande till styrelsen under året. Prognoser ser vi som ett fortsatt utvecklingsområde.

Det ekonomiska resultatet för år 2025, + 348 tkr, inryms väl i bolagets ekonomiska ram/budget.

Vi bedömer att den interna kontrollen inte har varit tillräcklig. Styrelsen har förvisso beslutat om en internkontrollplan som är baserad på en riskanalys. Vi kan däremot inte se att planen har följts upp.

Vi har i övrigt noterat att ärenden som ska hanteras årligen inte behandlades vid styrelsens konstituerande sammanträde 2025. Styrelsen har vid sitt sammanträde i januari 2026 fattat dessa beslut.

Rekommendationer

Med anledning av vår granskning vill vi lämna följande rekommendationer.

- Tydliggör rapporteringen av genomförda åtgärder genom en uppföljning av verksamhetsplanen.
- Utvärdera de strategiska målen i årsredovisningen.
- Vidareutveckla den ekonomiska rapporteringen vad gäller prognoser och fastställ en plan för rapportering.
- Se över rutinerna för att följa upp verkställigheten av fattade beslut samt åtgärder enligt beslutade planer med anledning av brister som noterats gällande internkontrollplanen.
- Säkerställ kontrollen av de beslut som behöver fattas årligen.
- Se över formerna för det verkställande utskottets sammanträden för att säkerställa att de motsvarar styrelsens behov och den arbetsordning som fastställts.

Innehållsförteckning

Grundläggande granskning 2024 Ostkustbanan 2015 AB	1
<i>Sammanfattning</i>	<i>2</i>
<i>Innehållsförteckning</i>	<i>3</i>
1 <i>Bakgrund</i>	4
2 <i>Syfte, revisionsfråga och avgränsning</i>	4
3 <i>Revisionskriterier</i>	4
4 <i>Metod</i>	4
5 <i>Resultat av granskningen</i>	5
5.1 Ägardirektiv	5
5.2 Verksamhetsplan	6
5.3 Budget	7
5.4 Uppföljning och rapportering av ekonomin och verksamhetsmål	9
5.5 Intern kontroll	12
6 <i>Revisionell bedömning</i>	16

1 Bakgrund

Lekmannarevisorernas uppdrag regleras i aktiebolagslagen och i kommunallagen. I uppdraget ingår att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

2 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet har varit att, utifrån en grundläggande insats, bedöma om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt liksom om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen har avsett att ge lekman-revisorerna ett grundläggande underlag inför de uttalanden som ska göras i den årliga granskningsrapporten. Inom denna ram har en bedömning gjorts av följande:

- om det finns aktuella ägardirektiv,
- om det finns en verksamhetsplan med mål som är med ägardirektiven överensstämmande,
- om det finns en budget för bolagets verksamhet,
- om det finns en fungerande uppföljning av budget och verksamhetsmål samt att nödvändiga beslut tas vid befarade väsentliga avvikelser,
- om ekonomin är tillfredsställande,
- om om verksamhetsmålen uppfylls på ett tillfredsställande sätt,
- om det finns en internkontrollplan som är baserad på en riskanalys samt om planen följs upp,
- om åtgärder har vidtagits utifrån föregående års granskning (lekmanrevision).

3 Revisionskriterier

De revisionskriterier som har utgjort underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar är huvudsakligen styrdokument såsom bolagsordning, ägardirektiv samt budget och verksamhetsplan.

4 Metod

Granskningen har i huvudsak genomförts genom dokumentstudier.

Revisionsrapporten har kvalitetssäkrats enligt gällande rutiner, vilket bland annat innebär att ett utkast till rapport har överlämnats för saklighetskontroll till bolagets VD och ordförande.

5 Resultat av granskningen

5.1 Ägardirektiv

Bolagens syfte och verksamhetsföremål behöver enligt SKR¹ många gånger kompletteras eller förtydligas med anvisningar som gäller för längre eller kortare tid. En region kan i egenskap av aktieägare lämna sådana anvisningar, ofta kallade ägardirektiv, till bolagsstyrelsen genom ett beslut på bolagsstämman. Ett ägardirektiv som beslutats av stämman blir enligt aktiebolagslagen² bindande för bolagsstyrelsen.

Bolagsstämman, som hölls den 10 december 2021, beslutade att godkänna ägardirektiven. Av direktiven framgår att de gäller tills vidare.

Bolagets *syfte och ändamål* anges i bolagsordningen enligt följande:

”Bolagets syfte och ändamål är att verka för utbyggnad av dubbelspår och snabbtågsstandard på Ostkustbanan, Gävle- Härnösand (Nya Ostkustbanan).

Bolagets syfte och ändamål enligt ägardirektivet motsvarar i sin helhet det som framgår av bolagsordningen. Följande framgår därutöver;

”Bolagets huvuduppgift är att bedriva information-, samverkan-, analys-, och påverkansarbete för att få till stånd Nya Ostkustbanans förverkligande.”

Ovanstående ingår i bolagsordningen, ”§ 4 Bolagets verksamhet”.

Vid 2023 och 2024 års grundläggande granskning så bedömde bolagets VD att det inte fanns något i direktiven som bedömdes som inaktuellt eller ej ändamålsenligt. Enligt protokollen vid ägarforumen 2023 och 2024 är ambitionen att ägarna gör revidering av de styrande dokumenten under mandatperioden. Av protokollet från ägarforumet i april 2025³ framgår att

”I anslutning till samtalet om budgeten lämnas även inspel om arbetet med översyn av bolagets ägardirektiv och bolagsordning bör slutföras när utfallet av den nationella planen blir tydligt. Möjligen kan en revidering ske inför nästa mandatperiod.”

Vid samma sammanträde behandlades frågan om byte av arkivmyndighet. Bland annat framgår att

”Frågan utreds av kommunarkivet i Sundsvall och är ännu inte slutförd. Om det blir aktuellt med byte kommer detta medföra att bolagets ägardirektiv behöver revideras.”

Vi har för övrigt noterat att frågan om arkivmyndigheten behandlades av styrelsen i januari 2025⁴. Styrelsen uppdrog då till VD att bereda frågan om byte av Arkivmyndighet ytterligare.

¹ Principer för styrning - Kommun- och regionägda bolag

² 8 kap. 41 §

³ 2025-04-29, p. 8

⁴ 2025-01-31, § 80

Vi har inte av styrelsens protokoll kunnat utläsa att uppdraget har slutförts och rapporterats.

Kommentarer

Bolagets syfte och ändamål framgår av både bolagsordning och ägardirektiv.

Bolagets ägardirektiv innehåller därutöver vissa preciseringar avseende bolagets verksamhet. Om en revidering ska göras inför nästa mandatperiod bedömer vi dock att tiden är relativt knapp. Det behöver därför säkerställas att de utredningar som krävs och pågår slutförs så att tid medges för ställningstaganden som påverkar bolagets styrdokument.

5.2 Verksamhetsplan

Av bolagets ägardirektiv, p. 10, framgår att ”Bolaget ska årligen fastställa *verksamhetsplan med strategiska mål* för de närmaste tre verksamhetsåren och budget för nästkommande räkenskapsår.”

Vi har noterat att bolagets styrelse behandlade verksamhetsplan 2025–2028 vid sitt sammanträde i april 2025⁵. Verksamhetsplanen innefattar strategiska mål för respektive år i planperioden. Följande strategiska mål har angetts för år 2025:

Under året ska vi stärka våra kontakter med näringslivet samt med nyckelpersoner inom Trafikverket.

Det strategiska målet för 2026 är ”Att regeringen i sitt planbeslut ger Trafikverket i uppdrag att bygga klar Nya Ostkustbanan i sin helhet med målåret 2035.”

Bolagsstämman behandlade verksamhetsplan 2024–2027 vid stämman den 17 maj 2024 och beslöt att ställa sig bakom verksamhetsplan 2024 – 2027 för Ostkustbanan 2015 AB. Bolagsstämman har däremot inte behandlat verksamhetsplanen för 2025–2028 trots att styrelsen beslutade ”att fastställa förslag till verksamhetsplan 2025–2028 för Ostkustbanan 2015 AB, samt överlämna verksamhetsplanen till årsstämman”.

I verksamhetsplanen anges att åtgärdsplaneringen ska vara fokus för år 2025. Planerade insatser/åtgärder beskrivs även i planen. Bland annat anges att en fortsatt viktig uppgift under hela denna mandatperiod är att påminna om de utfästelser som gjordes före valet. Fortsatta insatser för att knyta goda kontakter med samtliga riksdagspartier prioriteras, men med tyngdpunkt på S, M och KD. Samarbete med näringslivsorganisationer och enskilda företag anges även liksom fokus på stärkt samarbete med Trafikverket.

⁵ 2025-04-04, § 108

Kommentar

Vi kan konstatera att det finns en av styrelsen beslutad verksamhetsplan. Vi bedömer att planerade insatser för 2025 är med ägardirektiven överensstämmande.

Bolaget ska enligt ägardirektivet årligen fastställa verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre verksamhetsåren. Vi har noterat att bolagets strategiska mål för respektive år i planperioden framgår av verksamhetsplan 2025–2028.

I revisionsrapporten som avsåg 2024 års granskning rekommenderades tydliggörande av det strategiska målets tidsperspektiv i verksamhetsplanen då det inte gick att utläsa. Som ovan noterats har rekommendationen beaktats.

Som beskrivits har verksamhetsplanen inte tillställts bolagsstämman i enlighet med styrelsens beslut. För tidigare år i mandatperioden som granskats av oss har planen behandlats av bolagsstämman som beslutat att ”ställa sig bakom” den. Av bolagsordningen framgår vilka ärenden som stämman har att besluta om. Verksamhetsplanen har inte angetts som ett sådant ärende. Av styrelsens arbetsordning⁶ framgår att styrelsen ”årligen ska fastställa övergripande verksamhetsplan”. Vi anser att rutinerna för ärendehantering behöver ses över för att säkerställa att styrelsens beslut, om att överlämna handlingar till bolagsstämman, verkställs.

5.3 Budget

Av bolagets ägardirektiv, p. 10, framgår att ”Bolaget ska årligen fastställa verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre verksamhetsåren och *budget för nästkommande räkenskapsår*.”

Vid bolagsstämman den 17 maj 2024 beslutade stämman att ”fastställa budget för 2024 samt budgetplan för 2025 och 2026 för Ostkustbanan 2015 AB”. Av beslutsunderlaget framgår att budgetramen för 2025 uppgår till 3 500 tkr.

Vi har samtidigt noterat att styrelsen den 4 april 2025⁷ behandlat ärendet ”*Reviderad budget 2025 och ekonomisk ram 2026–2028*”. Av protokollet framgår att två alternativ till budget för 2025 och ekonomisk ram 2026 tagits fram. Alternativen består av en budget med treprocentig årlig uppräknings och en budget utan sådan uppräknings. Styrelsen beslutade bland annat ”att ställa sig bakom förslag till reviderad budget för 2025 och ekonomisk ram 2026–2028 för Ostkustbanan 2015 AB till årsstämman för fastställande” samt ”att överlämna budget för 2025 till och ekonomisk ram 2026–2028 för Ostkustbanan 2015 AB till årsstämman för fastställande”.

⁶ Fastställd vid styrelsens konstituerande sammanträde 2024-05-17, § 7

⁷ § 109

Vid styrelsens sammanträde den 29 april 2025⁸ behandlades ärendet *Budget 2025 och ekonomisk ram 2026–2028*. Styrelsens beslut den 4 april om att överlämna budget till årsstämman för fastställande noterades och det angavs att ”Då det inte är stämman utan bolaget som fastställer budgeten behöver styrelsen fatta ett beslut om denna.” Vidare framgår att ”Inför dagens sammanträde har ägarforum genomförts och där framkom det att ägarna inte är eniga om att göra en årlig uppräknings av budgeten.” Styrelsen beslutade ”att i budgeten för 2025 utgå från en ram på 3,5 miljoner kronor, att uppdra till VD att ta fram ett slutgiltigt förslag till budget för 2025 och ekonomisk ram 2026–2028, att budgetförslaget ska fastställas via beslut per capsulam samt att ge ordförande och VD i uppdrag att föra dialog under 2025 med de största ägarna om möjligheten till uppräknings kommande år.”

Av styrelsens konstituerande sammanträde den 9 maj 2025⁹ framgår att styrelsen beslutat att fastställa slutligt förslag till budget för 2025 och ekonomisk ram 2026–2028 för Ostkustbanan 2015 AB”. Av beslutsunderlaget framgår att budgeten för 2025–2028 är 3 500 tkr per år. För år 2025 har ett överskott på 33 tkr budgeterats.

Kommentarer

Bolaget har en beslutad budget avseende år 2025 för att finansiera sin verksamhet. Budgeten är dock beslutad först i maj månad, budgetåret, vilket inte kan anses tillfyllest. Av ägardirektivet framgår att bolaget ska fastställa en budget för nästkommande räkenskapsår.

Som framgår av ägardirektivet ska bolaget årligen fastställa verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre verksamhetsåren och budget för nästkommande räkenskapsår. Styrelsen har under året uttryckt att det är styrelsen och inte stämman som ska fatta beslut i frågan. Tidigare beslut om att överlämna budgeten till årsstämman för fastställande har till följd härav reviderats.

Enligt styrelsens bolagsordning ingår inte budgeten bland de ärenden som stämman ska besluta om. Av styrelsens arbetsordning framgår däremot att styrelsen årligen ska fastställa budgeten. Vi rekommenderar att bolaget ser över processen för att säkerställa att hanteringen motsvarar ägardirektivets krav på fastställande året innan budgetåret.

I 2024 års granskning lämnades följande kommentar:

Av styrelsens arbetsordning framgår att styrelsen ”årligen ska fastställa övergripande verksamhetsplan och budget”. Vi anser följaktligen att även revideringar behöver beslutas av åtminstone styrelsen. Som ovan noterats har även bolagsstämman fastställt budgeten. Vi rekommenderar att det säkerställs att beslut om reviderad budget fastställs av rätt bolagsorgan.

Vi uppfattar med anledning av ovan att nytt ställningstagande gjorts av styrelsen i denna fråga.

⁸ § 121

⁹ § 7

5.4 Uppföljning och rapportering av ekonomin och verksamhetsmål

Enligt vad som framgår av styrelsens protokoll har inget beslut fattats om årsplan med tidpunkter för när rapportering ska ske.

5.4.1 Uppföljning och rapportering av ekonomin

Nedan framgår vår uppföljning utifrån 2024 års granskning samt övriga noteringar som gjorts.

Styrelsen har behandlat månadsrapporter löpande under år 2024, vanligtvis genom ärendet "Ekonomisk rapport". Från och med styrelsens sammanträde i mars har rapporteringen innefattat 2025 års ekonomi. Nedan ett antal noteringar rörande den ekonomiska rapporteringen:

- Enligt protokollet till marssammanträdet finns en bilaga (månadsrapport för januari 2025). I systemstödet Team Engine, där styrelsehandlingarna publiceras, finns däremot ingen bilaga att tillgå.
- Sammanträdena den 29 april och 10 juni innefattade ingen ekonomisk rapportering.
- Vid sammanträdet i maj var den ekonomiska rapporteringen muntlig.
- Till sammanträdet i september finns enligt protokollet inget beslutsunderlag/bilaga i form av månadsrapport. I Team Engine finns däremot en bilaga för juli månad.
- Den ekonomiska rapporterna/bilagorna innehåller ingen prognos för helåret. Däremot framgår i protokollet för oktober att överskottet uppskattas till 100 tkr, sannolikt något högre. Vid novembersammanträdet anges att bedömningen är att det kommer att bli ett överskott för helåret. Inget belopp anges dock. Vid sammanträdet den 30 januari 2026 anges ett preliminärt resultat på närmare 350 tkr som överensstämmer med det faktiska utfallet enligt årsredovisningen.
- Positiva utfall har redovisats i samtliga rapporteringar.
- Styrelsen har godkänt rapporterna, noterat informationen i dem och/eller beslutat att lägga dem till handlingarna.

Av årsredovisning 2025 framgår att årets resultat uppgår till + 348 tkr, vilket överstiger det budgeterade resultat som styrelsen beslutade om den 9 maj 2025 (+ 33 tkr).

Kommentarer

Styrelsen har tillställts löpande ekonomisk rapportering. Vi kan vidare konstatera att utfallet för helåret väl inryms i bolagets ekonomiska ram.

Vi bedömer att den ekonomiska rapporteringen i huvudsak har varit tillfredsställande. Vår rekommendation från 2023 om att utveckla prognoserna kvarstår. En prognos är enligt vår mening ett väsentligt underlag för att bedöma behovet av beslut/åtgärder vid befarade väsentliga avvikelser mot budget. För att i tid identifiera eventuella obalanser bedömer vi att styrelsen åtminstone bör tillställas en prognos under det första halvåret. Vi rekommenderar att prognoserna ingår i beslutsunderlagen till styrelsen. Tertiäl- eller kvartalsvis kan vara en utgångspunkt. Vi rekommenderar att styrelsen fastställer en plan för sin rapportering.

Eftersom den ekonomiska rapporteringen visat på budgetföljsamhet samt överskott har det inte funnits skäl att fatta beslut på grund av befarade väsentliga avvikelser.

Vi rekommenderar i övrigt att det säkerställs att protokoll och handlingar i Team Engine är med varandra överensstämmande vad gäller beslutsunderlag.

5.4.2 Uppföljning och rapportering av verksamhetsmål

Som framgår av avsnitt 5.1 innehåller ägardirektivet inga verksamhetsmål. Ett strategiskt mål för 2025 har dock fastställts. Som framgår av avsnitt 5.2 är målet följande: *Under året ska vi stärka våra kontakter med näringslivet samt med nyckelpersoner inom Trafikverket.*

Målet återges inte i årsredovisningens förvaltningsberättelse. Någon bedömning av hur det uppnåtts framgår därmed inte. Däremot anges följande i förvaltningsberättelsens avsnitt ”Avslutande bedömning och organisationsförändring”:

Styrelsen bedömer att verksamheten under 2025 har bedrivits på ett ändamålsenligt, proaktivt och kostnadseffektivt sätt. Året har präglats av hög aktivitetsnivå och ett brett engagemang från berörda aktörer. Kännedomen om Nya Ostkustbanan och dess strategiska betydelse har ökat, och bolagets roll som samlande aktör har stärkts. Under året har banden till näringslivet stärkts väsentligt. Numera är både Mellansvenska Handelskammaren och Handelskammaren Mittsverige adjungerade i Nya Ostkustbanans styrelse.

Vi har nedan sammanställt de huvudsakliga insatser som enligt verksamhetsplan 2025–2028 ska utföras år 2025.

Information om vidtagna åtgärder redovisas enligt vad som vi kunnat utläsa av årsredovisning 2025, avsnitt ”Året i korthet”. Texterna är något sammanfattade.

<i>Planerad insats enligt verksamhetsplan 2025</i>	<i>Genomförande enligt årsredovisning 2025</i>
1. Fortsätta insatser för att knyta goda kontakter med samtliga riksdagspartier prioriteras, med fokus på S, M och KD.	Bolaget deltog i seminarier och möten i riksdagen, genomförde möten med samtliga riksdagspartier och medverkade vid politiska evenemang av strategisk betydelse.
2. Nya Ostkustbanan fortsätter målmedvetet att visa den regionala, nationella och europeiska nyttan med dubbelspårutbyggnad.	Nya Ostkustbanan AB bedrev ett aktivt påverkansarbete och deltog i politiska och branschrelaterade sammanhang på nationell och europeisk nivå. Dialog med Trafikverkets regionala och centrala ledning.
3. Samarbetet med näringslivsorganisationer och enskilda företag stärks och när det bedöms effektivt agerar vi tillsammans, exempelvis på rundabordssamtal i Riksdagen och i debattartiklar. Under 2025 lägger vi fokus på att ordna studiebesök, företagsbesök och företagsträffar. Vi arbetar när det bedöms effektivt inom ramen för den Botniska korridoren.	Näringslivsorganisationer nämns inte uttryckligen. Däremot anges följande: Stödet för Nya Ostkustbanan stärktes och breddades under 2025, särskilt inom näringslivet. Nya Ostkustbanan AB bedrev ett aktivt påverkansarbete och deltog i politiska och branschrelaterade sammanhang på nationell och europeisk nivå. Vi kan inte utläsa samarbete med enskilda företag. Däremot anges följande: I samband med bolagsstämman genomfördes studiebesök hos företag samt ett strategimöte med Trafikverket. Samtliga aktiviteter ägde rum i Härnösand. Det anges att debattartiklar publicerades i ett antal tidningar efter att Trafikverkets förslag till ny nationell infrastrukturplan presenterats. Botniska korridoren kommenteras inte i årsredovisningen.
4. Vi fokuserar på att stärka samarbetet med Trafikverket.	Se punkt 2 och 3.

Vi har även tagit del av styrelsens protokoll och noterat flera *aktiviteter*, som vi uppfattar, handlar om att verka för utbyggnad av dubbelspår och snabbtågsstandard på Ostkustbanan. Exempel som kan nämnas är

- Studiebesök på företag i Sundsvall
- Dubbelspårrets dag
- SJ:s årsmötesseminarium
- Logistikdag Mitt
- Järnvägsdagen
- SKR Infrastruktur dagar

Kommentarer

Som framförts i avsnitt 5.2 har bolagets strategiska mål för 2025 preciserats i verksamhetsplan 2025–2028. Målet, *Under året ska vi stärka våra kontakter med näringslivet samt med nyckelpersoner inom Trafikverket*, har dock inte utvärderats i årsredovisningen. En sådan utvärdering är en viktig förutsättning för att kunna att bedöma om verksamhetsmålet, bolagets strategiska mål, har uppfyllts på ett tillfredsställande sätt.

Dock anges i årsredovisningen att verksamheten under 2025 har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Det anges bland annat att banden till näringslivet har stärkts väsentligt, vilket är en del av det strategiska målet. Måluppfyllelsen är dock inte möjlig att objektivt bedöma. Den del av målet som avser stärkta kontakter med nyckelpersoner inom Trafikverket, vilket också är en del av det strategiska målet, kommenteras inte i årsredovisningen. Vi har däremot noterat att Trafikverkets förslag till infrastrukturplan inte innehåller förväntade/önskade satsningar.

Med beaktande av vad som ovan framförts kan vi inte bedöma uppfyllelsen av det strategiska målet. Som vi tolkar årsredovisningen har målet åtminstone delvis uppnåtts.

Vi har utifrån årsredovisningen noterat att flera åtgärder som planerats i verksamhetsplanen har genomförts. Årsredovisningen är dock inte strukturerad så att avstämning mot verksamhetsplanens åtgärdsplanering med enkelhet kan göras. Som vi uppfattar det har arbete bedrivits utifrån planen, men insatser inom några områden kan inte urskiljas av oss. Det gäller främst planeringen som rör Botniska korridoren och samarbetet med enskilda företag. Vi ser gärna att aktiviteternas koppling till verksamhetsplanen tydliggörs i förslagsvis årsredovisningen, genom en uppföljning av den beslutade verksamhetsplanen.

Vi har vidare genom protokollen noterat att flera aktiviteter utförts som vi bedömer är av relevans utifrån inriktningen i verksamhetsplanen, det strategiska målet och bolagets syfte och ändamål.

5.5 Intern kontroll

Av styrelsens arbetsordning¹⁰ framgår att styrelsen ska tillse:

- att det finns en tillfredställande kontroll av Bolagets efterlevnad av lagar, förordningar och andra regler som gäller för bolaget.
- att Bolagets organisation är så utformad att bokföringen, medelsförvaltningen och Bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

I 2023 års granskning rekommenderades styrelsen att upprätta en plan för uppföljning av intern kontroll, baserad på en riskanalys.

¹⁰ Beslutad av styrelsen 2024-05-17, § 7

I 2024 års granskning noterades att ett förbättringsarbete angående den interna kontrollen initierats. Styrelsen hade beslutat om ett arbete med att utarbeta en riskanalys och plan för uppföljning av interna kontroll. En riskanalys var vid tidpunkten för granskningen¹¹ upprättad. Styrelsen hade däremot inte beslutat om en plan för uppföljning av den interna kontrollen.

Vi har inom ramen för 2025 års granskning noterat att styrelsen i april 2025¹² beslutat om en internkontrollplan. Beslutet innefattade ”att ställa sig bakom förslaget till intern kontrollplan samt att uppdra till verkställande utskottet (VU) att ta fram förslag till ställningstagande hur bolaget ska hantera föreslagna åtgärder och återkomma till styrelsen med detta.” Vi kan av styrelsens protokoll inte utläsa att uppdraget har återrapporterats till styrelsen. Såvitt vi kan se har det verkställande utskottet endast haft ett sammanträde under 2025 efter styrelsens beslut om internkontrollplan. Sammanträdet hölls i november och det framgår inte att uppdraget behandlats.

Av planen framgår de sju identifierade risker som har bedömts som mer allvarliga än övriga risker:

- VD:s nyckelroll gällande både processansvar och sakfrågor, liksom administration, betyder en stor risk och sårbarhet.
- Bristande systematik i kunskapsöverföring till/från bolaget i relation till kommuner och regioner riskerar nödvändigt samspel med ägarkretsen.
- Bolagets engagemang i Botniska korridoren leder till att Ostkustbanan får stå tillbaka och riskerar att prioriteras lägre än de andra delarna.
- Bolaget riskerar att tappa tempo om VD inte kan vara i tjänst (sjukdom, nytt jobb etc.) då det saknas ställföreträdare som med kort varsel kan träda in.
- Oklar kommunikation om vad som ska tillföras från största ägarna ”in kind”.
- Risk att resurser minskar till följd av allmän ekonomisk åtstramning hos ägarna/ finansörerna.
- VD får lägga större andel av sin tid på administration, vilket går ut över kärnuppdraget.

I internkontrollplanen anges att ”Dessa sju risker är av en dignitet som gör att bolagets styrelse är ansvarig för att säkerställa att relevanta åtgärder vidtas och därefter följa upp att så skett.”

Vidare redovisas förslag till åtgärder under rubriken ”Åtgärder – vilka åtgärder bör vidtas för att minska eller eliminera risker?” Åtgärderna redovisas områdesvis och inte per risk.

¹¹ Styrelsens sammanträde 2025-01-31, § 75

¹² 2025-04-04, § 114

Därutöver anges att ”Vid sidan av dessa finns i riskanalysen ett antal risker som bedöms ha lägre sannolikhet och konsekvens. Dessa behandlas inte i denna PM. Det är VD:s ansvar att löpande föreslå och vidta åtgärder för att minska eller eliminera dessa risker. Att så sker bör följas upp i de rapporter som lämnas från VD till styrelse.”

Formerna för uppföljning och utvärdering framgår även av planen. Följande anges:

- Styrelsen tillför en stående punkt på dagordningen där VD redogör för hur identifierade risker hanterats.
- Utifrån genomförda åtgärder ska riskerna i Bolagets verksamhet omvärderas. De kan sänkas om åtgärder som vidtas kan bedömas ha avsedd effekt, de kan höjas om effekter uteblivit. De kan också omvärderas i förhållande till händelser i omvärlden som påverkar riskerna.
- Styrelsen och VD bör också (låta) genomföra en omvärldsspaning för att upptäcka eventuella nya risker som behöver adresseras.
- En samlad riskanalys och reviderad internkontrollplan fastställs en gång per år.
- I Bolagets årsredovisning tillförs ett avsnitt där risker och vidtagna åtgärder redovisas.

Som ovan beskrivits beslutade styrelsen om internkontrollplanen vid sitt sammanträde den 4 april 2025. Vi har tagit del av styrelsens efterföljande protokoll under 2025 och det första protokollet för 2026. Vi har utifrån dem inte kunnat se att åtgärderna har genomförts. Detsamma gäller årsredovisning 2025.

Som tidigare beskrivits fick det verkställande utskottet ett uppdrag att ta fram ett förslag till ställningstagande för hur bolaget ska hantera föreslagna åtgärder utifrån planen och återkomma till styrelsen med detta, vilket inte har fullföljts.

Däremot har det verkställande utskottet, vid sitt sammanträde i februari 2026¹³, behandlat frågan om riskanalys och internkontrollplan. Av protokollet framgår följande: ”I april 2025 ställde sig styrelsen bakom internkontrollplanen. Det gjordes då också en riskanalys med förslag till åtgärder. En samlad riskanalys och reviderad intern kontrollplan ska fastställas en gång per år och VD återkommer med nytt förslag för beslut.”

Vi har i övrigt noterat att styrelsen vid sitt konstituerande sammanträde i maj 2025 inte har beslutat om firmateckning, instruktion/arbetsordning för styrelsen, instruktion för verkställande direktören, instruktion för verkställande utskottet samt attest- och utanordningsinstruktion, till skillnad mot föregående år. Av styrelsens arbetsordning, fastställd 2024-05-17, framgår att ”Arbetsordningen ska årligen ses över och fastställas på det konstituerande styrelsesammanträdet, det vill säga det första mötet efter ordinarie årsstämma”. Instruktionen för verkställande direktören och det verkställande utskottet, som fastställdes vid samma sammanträde, innehåller motsvarande lydelse. Revisionen har uppmärksammat

¹³ 2026-02-13, § 20

bolaget på ovanstående varvid beslut har fattats vid styrelsens sammanträde i januari 2026¹⁴.

Vi har därutöver uppmärksammat att styrelsen vid sitt sammanträde i november¹⁵ har beslutat ”att ansluta sig till Sundsvalls kommuns riktlinje angående bisyssla och använda sig av den föreslagna blanketten”. Av protokollet går det inte att utläsa att det till ärendet finns ett beslutsunderlag (Sundsvalls kommuns riktlinjer och blankett). I systemstödet, Team Engine, finns däremot dessa underlag.

Kommentarer

Vi har noterat att styrelsen har beslutat om en internkontrollplan som är baserad på en riskanalys. Vi kan däremot inte se att planen har följts upp. Vi kan inte se att uppdraget till det verkställande utskottet har fullföljts, det vill säga att ”ta fram förslag till ställningstagande hur bolaget ska hantera föreslagna åtgärder och återkomma till styrelsen med detta”. De åtgärder som framgår av internkontrollplanen har för övrigt inte genomförts, med undantag för att det av verkställande utskottets protokoll för februari 2026 går att utläsa att VD kommer att återkomma med nytt förslag till riskanalys och reviderad intern kontrollplan.

Vi bedömer att arbetet med internkontrollplanen inte har fullföljts på avsett sätt och rekommenderar därför styrelsen att se över sina rutiner för att följa upp verkställigheten av fattade beslut samt åtgärder enligt beslutade planer. Styrelsens kontroll över årliga beslut behöver även säkerställas.

Det bör i övrigt uppmärksammas att det av instruktionen för det verkställande utskottet framgår att det har i uppgift att ”bereda ärenden inför Bolagets styrelsemöten.” Som ovan nämnts har utskottet endast haft ett möte efter att den interna kontrollplanen fastställdes av styrelsen i april. Vi rekommenderar därför att formerna för dessa sammanträden ses över för att säkerställa att de motsvarar styrelsens behov och den arbetsordning som fastställts.

Som framförts i 2023 och 2024 års granskningar ser vi i övrigt gärna att ägarna inordnar tydliga krav på den interna kontrollen i ägardirektivet.

¹⁴ 2026-01-30, § 60 Firmateckning, § 61 Arbetsordning för styrelsen, § 62 Instruktion för verkställande utskottet, § 63 Instruktion för verkställande direktören, § 64 Attest- och utanordningsinstruktion

¹⁵ 2025-11-28, § 51

6 Revisionell bedömning

Vi bedömer sammantaget att verksamheten har skötts på ett i allt väsentligt ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Styrelsen har dock inte på ett tydligt sätt utvärderat sitt strategiska mål. Vi bedömer vidare att den interna kontrollen inte har varit tillräcklig.

Nedan besvaras de enskilda revisionsfrågorna.

- *Det finns aktuella ägardirektiv.*

Innevarande ägardirektiv fastställdes år 2021 och gäller tills vidare.

Om en revidering ska göras inför nästa mandatperiod bedömer vi dock att det behöver därför säkerställas att de utredningar som krävs och pågår slutförs.

- *Det finns en beslutad verksamhetsplan för 2025–2028. Vi bedömer att den är med ägardirektiven överensstämmande.*

Bolaget ska enligt ägardirektivet årligen fastställa verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre verksamhetsåren. Plan omfattar fyra år. Vi har noterat att bolagets strategiska mål för respektive år i planperioden framgår av verksamhetsplan 2025–2028. Vi har dock noterat att verksamhetsplanen inte har tillställts bolagsstämman i enlighet med styrelsens beslut.

- *Bolaget har en beslutad budget för år 2025*

Styrelsen har under året uttryckt att det är styrelsen och inte stämman som ska fatta beslut i frågan, vilket överensstämmer med bolagsordning och styrelsens arbetsordning. Styrelsens beslut om budget fattades i maj månad. Av ägardirektivet framgår att bolaget ska fastställa en budget för nästkommande räkenskapsår.

- *Det finns en fungerande uppföljning av budgeten.*

Styrelsen har tillställts löpande ekonomisk rapportering. Vi bedömer att den ekonomiska rapporteringen i huvudsak har varit tillfredsställande. Arbetet med prognoser kan dock utvecklas.

Eftersom den ekonomiska rapporteringen visat på budgetföljsamhet samt överskott har det inte funnits skäl att fatta beslut på grund av befarade väsentliga avvikelser.

- *Uppföljningen av mål för verksamheten bör utvecklas.*

Uppfyllelsen av det strategiska målet framgår inte av årsredovisningen.

Vi har utifrån årsredovisningen noterat att flera åtgärder som planerats i verksamhetsplanen har genomförts. Årsredovisningen är dock inte strukturerad så att avstämning mot verksamhetsplanens åtgärdsplanering med enkelhet kan göras. Vi ser gärna att aktiviteternas koppling till verksamhetsplanen tydliggörs.

- *Ekonomin är tillfredsställande.*

Det ekonomiska resultatet för år 2025, + 348 tkr, inryms väl i bolagets ekonomiska ram/budget.

- *Det är inte möjligt att bedöma om verksamhetsmålet (det strategiska målet) uppfyllts på ett tillfredsställande sätt.*

Huruvida det strategiska målet för 2025 ”Under året ska vi stärka våra kontakter med näringslivet samt med nyckelpersoner inom Trafikverket”, har uppnåtts kan vi inte bedöma. Årsredovisningen innehåller inte en sådan utvärdering, vilket är en viktig förutsättning för vår bedömning.

Dock anges i årsredovisningen att verksamheten under 2025 har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Det anges bland annat att banden till näringslivet har stärkts väsentligt, vilket är en del av det strategiska målet. Måluppfyllelsen är dock inte möjlig att objektivt bedöma. Den del av målet som avser stärkta kontakter med nyckelpersoner inom Trafikverket, vilket också är en del av det strategiska målet, kommenteras inte i årsredovisningen. Vi har däremot noterat att Trafikverkets förslag till infrastrukturplan inte innehåller förväntade/önskade satsningar.

- *Det finns en internkontrollplan som är baserad på en riskanalys. Planen har dock inte följts upp.*

Styrelsen har beslutat om en internkontrollplan som är baserad på en riskanalys. Vi kan däremot inte se att planen har följts upp.

Vi kan inte se att uppdraget till det verkställande utskottet har fullföljts, det vill säga att ”ta fram förslag till ställningstagande hur bolaget ska hantera föreslagna åtgärder och återkomma till styrelsen med detta”. De åtgärder som framgår av internkontrollplanen har för övrigt inte genomförts, med undantag för att det av verkställande utskottets protokoll för februari 2026 går att utläsa att VD kommer att återkomma med nytt förslag till riskanalys och reviderad intern kontrollplan.

- *Åtgärder har delvis vidtagits utifrån föregående års granskning*

För följande rekommendationer har åtgärder vidtagits:

- Tydliggör tidsperspektivet för uppföljning av det strategiska målet.
- Fullfölj det internkontrollarbete som påbörjats med en plan för uppföljning av intern kontroll.

För följande rekommendationer har inga åtgärder vidtagits:

- Tydliggör rapporteringen av genomförda åtgärder genom en uppföljning av verksamhetsplanen.
- Vidareutveckla den ekonomiska rapporteringen vad gäller prognoser.

Vi har i övrigt noterat att ärenden som ska hanteras årligen inte behandlades vid styrelsens konstituerande sammanträde 2025. Styrelsen har vid sitt sammanträde i januari 2026 fattat dessa beslut.

Rekommendationer

Med anledning av vår granskning vill vi lämna följande rekommendationer.

- Tydliggör rapporteringen av genomförda åtgärder genom en uppföljning av verksamhetsplanen.
- Utvärdera de strategiska målen i årsredovisningen.
- Vidareutveckla den ekonomiska rapporteringen vad gäller prognoser och fastställ en plan för rapportering.
- Se över rutinerna för att följa upp verkställigheten av fattade beslut samt åtgärder enligt beslutade planer med anledning av brister som noterats gällande internkontrollplanen.
- Säkerställ kontrollen av de beslut som behöver fattas årligen.
- Se över formerna för det verkställande utskottets sammanträden för att säkerställa att de motsvarar styrelsens behov och den arbetsordning som fastställts.

Birgitta Arnberg

Certifierad kommunal revisor

Intyg

På denna sida visas namnen på den eller de personer som har skrivit under dokumentet digitalt samt tidpunkten då underskriften gjordes. Komplet information om vem som har skrivit under finns i underskriftscertifikaten, som kan ses med hjälp av t ex Acrobat Reader. En digitalunderskrift är juridiskt lika giltig som en underskrift gjord med penna och papper. För mer information om digitala signaturer hos Inera, se www.inera.se

E-underskrifter

Detta dokument är underskrivet med en eller flera elektroniska underskrifter från Ineras Underskriftstjänst på uppdrag av nedanstående fysiska person eller personer

Undertecknat av:
Birgitta Arnberg
2026-03-23 10:41:32